

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شیخ خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:

احکام؛ نماز؛ نمازهای واجب یومیّه

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: سرفراز

آیا کیفیت نماز برای زنان و مردان متفاوت است؟ اگر بله، چه تفاوت‌هایی دارد؟

پاسخ

تاریخ: ۱۴۰۳/۹/۷

کیفیت نماز برای زنان و مردان یکسان است؛ زیرا نصوصی که آن را بیان کرده‌اند عام هستند و هر دو را به یک اندازه شامل می‌شوند، مگر در خصوص پوشش؛ چراکه بی‌گمان پوشش بیشتری برای زنان لازم است و تبعاً هر کاری که پوشیدگی بیشتری ایجاد می‌کند، برای آنان بهتر محسوب می‌شود؛ مانند کمتر بالا آوردن دست‌ها در هنگام تکبیر، تا چادرشان کنار نرود و مانند نزدیک کردن پاها به یکدیگر در هنگام ایستادن، تا جمع‌تر و کنارتر باشند و مانند آهسته خواندن قرآن در همه‌ی نمازها، تا صدایشان به گوش نامحرمی نرسد و مانند کمتر خم شدن در هنگام رکوع و چسباندن شکم به ران‌ها در هنگام سجده، تا باسن‌شان بالا نیاید و مانند نزدیک کردن ساعدها به پهلوی در هنگام سجده و چسباندن ران‌ها به یکدیگر در هنگام نشستن، تا جمع‌تر و کنارتر باشند؛ چنانکه در روایتی از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آمده است: «كَأَسْتَرٍ مَا يَكُونُ لَهَا»^۱؛ «طوری که برای آنان پوشاننده‌تر است» و در روایتی از اهل بیت آمده است: «لَيْسَ عَلَى النِّسَاءِ الْجَهْرُ بِالْقِرَاءَةِ»^۲؛ «بلند خواندن قرآن بر زنان نیست» و در خبری از یارانمان آمده است:

«مَرَّ الْمُنْصُورُ عَلَى امْرَأَةٍ وَهِيَ تَقْرَأُ فِي صَلَاتِهَا بِشَيْءٍ مِنَ الْجَهْرِ، فَقَالَ لَهَا وَهِيَ فِي الصَّلَاةِ: اخْفِضِي مِنْ صَوْتِكَ أَيَّتُهَا الْمُسْلِمَةُ، وَلَا تَجْهَرِي كَجَهْرِ الرِّجَالِ، فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

۱. الکامل لابن عدي، ج ۲، ص ۵۰۱؛ أخبار أصبهان لأبي نعيم الأصبهاني، ج ۱، ص ۲۰۰؛ السنن الكبرى للبيهقي، ج ۲، ص ۳۱۵
 ۲. مسائل علي بن جعفر، ص ۲۳۶؛ قرب الإسناد للحميري، ص ۲۲۳

أَنْ يَجِدَ فِي صَوْتِ الْمَرْأَةِ خِفْضَةً، كَمَا يُحِبُّ أَنْ يَجِدَ فِي صَوْتِ الرَّجُلِ رَفْعَةً»؛ «منصور بر زنی گذشت که در نمازش تا حدی بلند قرائت می کرد، پس به او در حالی که در نماز بود فرمود: صدایت را پایین تر بیاور ای زن مسلمان و مانند مردان بلند نخوان؛ زیرا خداوند دوست می دارد که در صدای زنان آهستگی بیابد، همان طور که دوست می دارد در صدای مردان بلندی.»

و در روایتی دیگر از اهل بیت آمده است: «إِذَا قَامَتِ الْمَرْأَةُ فِي الصَّلَاةِ، جَمَعَتْ بَيْنَ قَدَمَيْهَا، وَلَا تَفْرُجُ بَيْنَهُمَا، فَإِذَا رَكَعَتْ وَضَعَتْ يَدَيْهَا فَوْقَ رُكْبَتَيْهَا عَلَى فَخْذَيْهَا، لِيَلَّا تُطَاطِي كَثِيرًا، فَتَرْفَعُ عَجِيزَتُهَا، وَإِذَا سَقَطَتْ لِلْسُّجُودِ بَدَأَتْ بِالْقُعُودِ بِالرُّكْبَتَيْنِ قَبْلَ الْيَدَيْنِ، ثُمَّ تَسْجُدُ لِاطْنَةِ الْأَرْضِ، فَإِذَا كَانَتْ فِي جُلُوسِهَا صَمَّتْ فَخْذَيْهَا، وَرَفَعَتْ رُكْبَتَيْهَا مِنَ الْأَرْضِ، وَإِذَا نَهَضَتْ انْسَلَّتْ انْسِلَالًا، لَا تَرْفَعُ عَجِيزَتَهَا أَوَّلًا»؛ «زن هرگاه به نماز بر می خیزد، پاهایش را به هم نزدیک می کند و بین آن ها فاصله نمی اندازد و هرگاه به رکوع می رود، دست هایش را بالاتر از زانوهایش بر روی ران هایش می گذارد، تا زیاد خم نشود که باسنش بالا برود و هرگاه برای سجده فرود می آید، اول زانوهایش را بر زمین می گذارد و پس از آن دست هایش را، سپس چسبیده به زمین سجده می کند و هرگاه نشسته است، ران هایش را به هم می چسباند و زانوهایش را از زمین بلند می کند و هرگاه بر می خیزد، راست بر می خیزد و اول باسنش را بالا نمی برد» و نظیر آن از برخی صحابه و تابعین نیز روایت شده است.^۳

واضح است که این کارها واجب نیستند، ولی از آنجا که به حیاء و متانت نزدیک ترند، می توان آن ها را مستحب دانست؛ بر خلاف نظر برخی که معتقدند نمی توان آن ها را مستحب دانست؛ با این استدلال که عبادات نیاز به نصوص ثابت دارند و نصوص ثابتی برای این کارها موجود نیست و پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است: «صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أَصْلِي»؛ «نماز بگزارید همان طور که دیدید من نماز می گزارم»، در حالی که استدلال شان درست نیست؛ زیرا نصوص ثابتی برای پوشیدگی زنان و حیاء و متانت شان موجود است که با عموم خود نماز را در بر می گیرد و سخن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم ناظر به کارهایی نیست که برای زنان به سبب زن بودنشان پسندیده است؛ با توجه به اینکه آن حضرت مرد بوده و از این جهت آن ها را انجام نمی داده،

۱. گفتار ۱۱۲، فقره ۵

۲. الکافی للکلینی، ج ۳، ص ۳۳۶؛ علل الشرائع لابن بابویه، ج ۲، ص ۳۵۵؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۹۴

۳. بنگرید به: مصنف عبد الرزاق، ج ۳، ص ۱۳۷ و ۱۳۸؛ مصنف ابن أبي شيبة، ج ۱، ص ۲۴۱ و ۲۴۲؛ السنن الكبرى للبيهقي، ج ۲، ص ۳۱۴.

۴. مسند الشافعی، ص ۵۵؛ مسند أحمد، ج ۴، ص ۱۵۸؛ مسند الدارمی، ج ۲، ص ۷۹۶؛ صحیح البخاری، ج ۱، ص ۱۲۸؛ صحیح ابن خزيمة، ج ۱، ص ۲۰۶؛ صحیح ابن حبان، ج ۲، ص ۱۰۰؛ سنن الدارقطني، ج ۲، ص ۹.

نه از آن جهت که پسندیده نبوده است؛ چنانکه نمی‌توان با استناد به سخن آن حضرت مدّعی شد که پوشاندن سر و گردن در نماز برای زنان پسندیده نیست؛ چراکه پوشاندن سر و گردن در نماز توسط آن حضرت، از این جهت بوده که مرد بوده است.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب‌هاشی خراسانی
بخش پاسخگویی به پرسش‌ها

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب‌هاشی خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه توئیتر پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه کانال تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک مطلب فوق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.